

నంది జలాల వివాదం - కేంద్ర ప్రభుత్వ అసహాకర పాత్ర

దేశ అభివృద్ధికి వ్యవసాయం ప్రధాన మైనది. వ్యవసాయ అభివృద్ధికి - సాగునీరు అత్యావశక్యము. సాగునీరు కోసం నదీ జలాలను మళ్ళించుకోవాలి. నీటిని మళ్ళించుకోవడానికి తగినంత శాస్త్ర, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం అభివృద్ధి చేసుకొన్నా పాలకవర్గాల అభివృద్ధి నిరోధక విధానాలు ఆటంకంగా తయారయ్యాయి. మన దేశం తరచుగా కరువులను ఎదుర్కొంటున్నది. ప్రజలను దోషించే చేయడానికి, కరువు ప్రాంతాల ప్రజలను చోక శ్రామికులుగా ఉపయోగించు కోవడానికి పాలకవర్గాలు దేశంలోని చాలా ప్రాంతాలను కరువు ప్రాంతాలుగా వదిలి వేశారు. భూస్నామ్య మరియు సాధ్రూజ్యవాద శక్తులకు వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేసే సరైన విధానాలు లేవు. భారతదేశంలో 110 మిలియన్ హెక్టార్లీమిట్ల నీరు ఉంది. దేశం మొత్తం మీద 143 మిలియన్ హెక్టార్ల భూమి ఉంది. ప్రస్తుతం ఉన్న పంటల విధానం ప్రకారం ఒక హెక్టార్ల భూమికి 2.2 అడుగుల నీరు అవసరం ఉంది. ఆ విధంగా ఈ 110 మిలియన్ హెక్టార్లీమిట్ల నీటిని, 140 మిలియన్ హెక్టార్ల కన్నా ఎక్కువ భూమికి అందించగలము.

మెరుగైన ఉత్సత్తి విధానాన్ని అడ్డుకొనడమే దోషించే వర్గాల ఉత్సత్తి విధానం. వ్యవసాయాన్ని నిర్దక్కం చేసే బ్రిలీషు వలన పాలకుల విధానాలనే నేటి “స్వతంత్ర” పాలకులు కూడా అనుసరిస్తున్నారు. ఏ బూర్జువా పార్టీ కూడా సరైన, తగినన్ని నీటి పారుదల ప్రాజెక్టులను నిర్మించ లేదు. ప్రభ్యాత ఇంజనీరు శ్రీ కె.ఎల్.ఎప్.గంగా నది నుండి కావేరి నది వరకు, ఉత్తర భారతం నుండి దక్కించ భారతం వరకు నదులను అనుసంధానం చేసి దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలకు సాగునీరు అందే పథకాలను ప్రతిపాదిస్తే, పాలకులు ఆ ప్రతిపాదనలను చెత్తుబుట్టలో వేశారు.

ఈ విధానాలలో భాగంగానే నదీ జలాల వివాదాలను దీర్ఘకాలంగా పాలకులు పరిష్క రించకుండా, రావణకాషాంలా మండిస్తున్నారు. వారి రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం ఈ వివాదాల్ని ఉపయోగించుకొంటూ, రెండు వైపులా ప్రజల్ని రెచ్చగొటుతున్నారు.

అంతర్ రాష్ట్ర నదీ జలాల వివాద చట్టం-1956

భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఏర్పాటు చేసిన తక్షణమే ఈ చట్టం పార్లమెంటులో ఆమోదం పొందింది. దేశంలో ఎక్కడైనా అంతర్ రాష్ట్ర నదీ జలాల వివాదం తల్లినపుడు వాటిని తీర్చుడానికి భారత పార్లమెంటు “అంతర్ రాష్ట్ర నదీ జలాల వివాద చట్టం -1956”ను అమల్లో కి తెచ్చింది (28 ఆగస్టు 1956). ఈ చట్టం ప్రకారం ఏర్పాతైన ట్రీబ్యూనల్స్ అంతర్ రాష్ట్ర నదీ జలాల వివాదాలను పరిష్కరించడంలో విఫలమైనాయి.

రాజస్థాన్, పంజాబ్, జమ్మూకాశ్మీర్ ల మధ్య తల్లిన రవి & బియాన్ నదీ జలాల వివాదంపై ట్రీబ్యూనల్ 33 ఏళ్ళ తీసుకుంది. కర్కాటక, తమిళనాడు రాష్ట్రాలు 2021 జూలై, 21న కావేరి నదీ జలాల వివాదంపై పరస్పరం లేఖలు రాసుకొన్నాయి. ఈ వివాదంపై ట్రీబ్యూనల్ ఏర్పడి 29 సంచాల దాటింది. మహారాష్ట్ర, కర్కాటక రాష్ట్రాలు జూన్, 2021లో కృష్ణ మరియు భీమా నదుల జలాలపై నమావేశం జరిపాయి. ఒరిస్సా రాష్ట్రం వంశధార నదీ జలాల వివాదంపై ఏర్పడిన ట్రీబ్యూనల్ ఇచ్చిన తీర్మాను జూలై 2021లో ఆంధ్ర పదేశ్ ప్రభుత్వం గెజిట్లో ప్రచారించడాన్ని తిరస్కరించింది. మహాదుయ నది జలాల విషయంపై గోవా, మహారాష్ట్ర, కర్కాటక రాష్ట్రాలు ట్రీబ్యూనల్ ఇచ్చిన తీర్మాను అక్షేటరు, 2020లో సహా చేసాయి. మధ్యప్రదీశ్, మహారాష్ట్ర, గుజరాత్, రాజస్థాన్ రాష్ట్రాల మధ్య నర్స్యా నదీ జలాల వివాదం, కృష్ణ, గోదావరి జలాల వివాదాల ట్రీబ్యూనల్న తీర్మానకు దశాబ్దం పైగా గడిచింది.

అంతర్ రాష్ట్ర నదీ జలాల వివాదం (సపరణ) బిల్లు - 2019

అంతర్ రాష్ట్ర నదీ జలాల వివాద చట్టం 1956లోని లోపాలను సరిదిద్దే ఉద్దేశంతో అంతర్ రాష్ట్ర నదీ జలాల వివాద (సపరణ) బిల్లు - 2019ను లోకసభలో 2019, జూలైలో ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది.

ందు అంచెల వివాద పరిష్కర యంత్రాలాన్ని ఈ బిల్లు ఏర్పాటు చేస్తుంది. వివాదం తల్లినపుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క కార్బోదర్శి స్థాయి అధికారి నేత్తుత్వం వహించే, సంబంధిత రంగానికి సంబంధించిన ఇద్దరు నిపుణుల కలిగి వుండే వివాద పరిష్కర క మిలీ (డిఆర్ఎస్) దృష్టికి మొదట తీసుకొస్తారు. ఆ కమిటీ పరిష్కరించలేకపోతే, అప్పడు వివాదం ఇప్పడున్న బహుళ ట్రీబ్యూనల్నకు బదులు కొండ్రిక్కత బహుళ జెంచీల - ట్రీబ్యూనలకు వెళుతుంది.

అటువంటి ట్రీబ్యూనల్ ఏర్పాతైన తరువాత ప్రస్తుతం ఉన్న ట్రీబ్యూనల్న రద్దుయిపోయి ఈ పెండింగ్ కేసులన్ని కొత్త ట్రీబ్యూనలకు బది లీ చేయబడతాయి. ఈ ట్రీబ్యూనల్ యొక్క తీర్పే అంతిమ తీర్మాన. రాష్ట్రాలు ఈ తీర్మానుకు కట్టుబడాలి. “సుట్రీంకోర్ట్ల తీర్మానాగా అదే శక్తి కలిగి ఉంటుంది”. ఏప్లైనప్పబ్లిక్ ఈ ట్రీబ్యూనల్ తీర్మానపై సుప్రీం కోర్ట్లో స్పెషల్ లీవ్ పిలీషన్ ద్వారా సహా చేయవచ్చు.

కొన్ని రాజకీయ పార్టీలు, తమిళనాడులోని డిఎంకె, ఒడిషాలోని బిజెడిలు రాష్ట్రాల మధ్య జలాల వివాద పరిష్కారంలో కేంద్ర

ప్రభుత్వ అత్యధిక అధికారాల సవ్యతను తీవ్రంగా ఎత్తిచూపారు. పర్యావరణ అధికారులు కూడా అదే విధంగా అభిప్రాయపడ్డారు. ట్రైబ్యూనల్కు - వ్యక్తుల (అధికారుల) నియమకంలో భారత ప్రధాన న్యాయమార్తికి ఒడులు, ఇప్పుడు ట్రైబ్యూనల్ - బెంచీలకు కేంద్ర ప్రభుత్వం సెలక్షన్ కమిటీల ద్వారా అటువంటి నియమకాలను చేపట్టబడుతంది. నర్జు జల వివాదంలో దీర్ఘ కాలంగా అనుబంధం ఉన్న పర్యావరణ న్యాయహాది శిల్ప చౌహన్ దీనిని అధికార కేంద్రిక్షతంలో భాగంగా చూస్తూ, కేంద్ర ప్రభుత్వం నది జలాల మీద అధికాధిక నియంత్రణను కోరుకుంటుందని చెప్పారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ - తెలంగాణ రాష్ట్రాల మధ్య కృష్ణ నదీ జలాల వివాదం

గత కొంత కాలంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ - తెలంగాణ రాష్ట్రాల మధ్య కృష్ణ జలాల వివాదం తీవ్రమవుతుంది. ప్రధానమంత్రి, జలశక్తి మంత్రి, నది బోర్డు అధికారులకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంటి జగన్, తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి కెసిఆర్ ఒకరి మీద ఒకరు లేఖాప్రాలు సంధించడం, సుప్రీంకోర్టులో వ్యాఖ్యలు దాఖలు చేసుకోవడం ముఖ్యరం చేసారు. ఈ వివాదాల్ని రాజకీయం చేయబూన్కోవడంతో సంక్లిష్టంగా మారింది. సాయిధ దళాలను ప్రాజెక్టుల వద్ద మోహరించారు. యుద్ధ వాతావరణం కనపడు తున్నది. ఒక రాష్ట్రం యొక్క అధికారులను మరో రాష్ట్ర పరిధిలోకి అధికారులను కలవడం కోసం అనుమతి ఇవ్వడం లేదు. సవాళ్ళు, ప్రతి సవాళ్ళు విసురుకుంటున్నారు. ఆ విధంగా ఇరు రాష్ట్రాల ప్రజల భావేధ్యగాలను రెచ్చగొడుతున్నారు. గోత్తికాడ సక్కలా పరిస్థితిని ఉపయోగించుకోవడానికి కూడా కేంద్రం ప్రయత్నించడం లేదు.

వివాదం ఏమిటి? పరిష్కారం ఏమిటి?

గత 7 సంచారాలగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, తెలంగాణ ప్రభుత్వం అక్రమ ప్రాజెక్టులను నిర్మిస్తుందని కేంద్రానికి ఫిర్మారు చేస్తుంది. ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం చూస్తూ కూర్చుంది. గత సంచారాలలో తెలంగాణ ప్రభుత్వం అపెక్ష కౌన్సిల్ సమావేశంలో కృష్ణ నదీ జలాల వివాదాన్ని అంతర్ రాష్ట్ర జల వివాద చట్టం-1956 యొక్క సెక్షన్ 3 ప్రకారం, కొత్త ట్రైబ్యూనల్కు గాని, ట్రైషెప్టుకుమార్ ట్రైబ్యూనల్కు గాని అప్పగించమని కేంద్రాన్ని కోరారు. 24-06-2021వ తేదీన తెలంగాణ నీటి పారం శాఖ జాతీయ గ్రీన్ ట్రైబ్యూనల్ (ఎన్జిటి)కి రాయలసీమ ఎత్తిపోతల నీటి పారుదల పథకం (ఆర్ఎల్ఐఎస్) నిర్మాణాన్ని ఆపివేయమ ని లేఖ రాశింది. 01-07-2021న ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి జగన్ తెలంగాణ అనధికారికంగా శ్రీతేలం ప్రాజెక్టులో విద్యుదుత్వత్తి సాగిస్తూ నీటిని తోడేస్తుందని, అంతే కాకుండా, నాగార్జునసాగర్, పులిచింతల ప్రాజెక్టులపై విద్యుదుత్వత్తి దౌర్జన్యంగా సాగిస్తున్నదని, కావున జోక్కం చేసుకోవాలని ప్రధాన మంత్రిని కోరారు. రాష్ట్ర విభజన జరిగిన వెనువెంటనే కృష్ణ నీటిలో వాటా కోసం ఎవరితోన్నా, ఎంతవరకైనా పోరాదుతానని తెలంగాణా సిఎం కెసిఆర్ చెప్పారు. 50:50 నిష్పత్తిలో నీటిని తెలంగాణా- ఆంధ్రప్రదేశ్ మధ్య పంపిణీ చేయాలన్నారు. ఈ విషయాలపై తెలంగాణా కెబినెట్ సమావేశం జిరిపి ఇప్పటి వరకు ఏపీ-తెలంగాణ మధ్య అమలు జరుగుతున్న 66:34 నిష్పత్తి నీటి విధియోగాన్ని తిరస్కరిస్తున్నామని తీర్మానించారు. శ్రీతేలం ఎడమ గట్టు వద్ద విద్యుదుత్వత్తిని ట్రైబ్యూనల్ నియమాల ప్రకారమే సాగిస్తున్నామని తెలంగాణ ఇవన్సి పేర్కొన్నారు.

కృష్ణ నది మీద ఆంధ్రప్రదేశ్ చే నిర్మింప బదుతున్న రాయలసీమ ఎత్తిపోతల నీటి పారుదల పథకాన్ని అడ్డుకోవని ఒక కీలక సమావేశంలో కెసిఆర్ అధికారులను నీర్దేశించారు. తెలంగాణ రైతుల ప్రయోజనాలను దెబ్బతిస్తుందని కూడా ఆయన అన్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ మిగులు జలాలను తీసుకోవాలనుకుంటే, ఆర్ఎల్ఐఎస్ నీటి పారుదల నీటిమట్టం వద్ద నిర్మించాలని, కాని దానిని 7976 అడుగుల నీటి మట్టం వద్ద నిర్మించానికి ప్రతిపాదిస్తూ ఏపీ కుట్ర చేస్తుందని కూడా పేర్కొన్నారు. రాష్ట్రాన్ని విభజించిన తరువాత తెలంగాణా, ఆంధ్రప్రదేశ్ మరియు కేంద్ర ప్రభుత్వాలు కృష్ణ నది నీటి కేటాయింపుల ఉమ్మడి ఒప్పందం మీద సంతకాలు చేసాయని, దాని ప్రకారం 811 టీఎంసిల మొత్తంలో - రాయలసీమకు 146 టీఎంసిలు, కోస్తూ ప్రాంతానికి 367 టీఎంసిలు, తెలంగాణాకు 298 టీఎంసిలుగా కేటాయింపబడ్డాయని, అయితే తెలంగాణ మంత్రమార్గమ వారి ఇస్టస్సుసారం మాటల్లడుతున్నారుని ఏపి సిఎం విమర్శించారు. శ్రీతేలం ప్రాజెక్టులో 800 అడుగుల నీటిమట్టం క్రింద నీటిని తెలంగాణ వాడుకుంటున్నపుడు, మాకు కేటాయించిన నికర జలాల్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ కూడా 800 అడుగుల నీటిమట్టం క్రింద నీటిని వాడుకుంటే తప్పేంటని కూడా ఆయన ప్రశ్నించారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం చే ఏర్పాటు చేయబడ్డ కృష్ణ నది మేనేజ్మెంట్ బోర్డు (కెఆర్ఎంబి) ఈ పరిణామాలను చూస్తూ ఎటువంటి చర్యలు చేపట్టడం లేదు. ఈ రెండు రాష్ట్రాలను బిజపి నియంత్రణ క్రిందికి తీసుకూస్తూ ఆదేశాలు జారీ చేయాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సుప్రీంకోర్టులో పిలీషన్ దాఖలు చేసింది. తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి, ప్రధానమంత్రిని వ్యక్తిగతంగా జోక్కం చేసుకోవని అభ్యర్థించారు. “కృష్ణ నది, గోదావరి నదుల మొత్తంగా 107 ప్రాజెక్టులు కేంద్ర నియంత్రణలోకి తీసుకోబడ్డాయి” అని 16-07-2021న కేంద్ర జల

శక్తి శాఖ గెజిట్ నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది. దీంతో ఈ ప్రాజెక్టుల మొత్తం నిర్వహణ కృష్ణ, గోదావరి నది మేనేజ్మెంట్ బోర్డుల నియంత్రణలోకి వస్తుంది. అయితే తెలంగాణ సిఎం కెసిఆర్ ఈ నోటిఫికేషన్ను అంగీకరించలేదు. ఏపి సిఎం జగన్ లోపాలను సరిది-ద్వాలని కోరుతూ నోటిఫికేషన్ను ఆహ్వానించారు. ఈ వివాదం యొక్క ప్రభావం ఎవరికైనా అర్థం అవుతుంది. ఈ గెజిట్ నోటిఫికేషన్ ప్రకారం, 107 ప్రాజెక్టులే కాకుండా - ఆస్తులు, వాహనాలు, నీటి పారుదల శాఖ సిబ్బంది ఈ బోర్డుల పరిధిలోకి వస్తాయి. ఈ బోర్డులు ఇండెంట్ ప్రకారం నీటిని విడుదల చేస్తే, వాటిని వినియోగించుకునే స్వేచ్ఛ కూడా ఈ రాష్ట్రాలకు ఉండదు. వివాదాస్పద ప్రాజెక్టులై కేంద్రం దృష్టి పెట్టుకుండా, కొత్త ప్రాజెక్టులతో సహి మొత్తం వివాద రహిత ప్రాజెక్టులన్నీ తన పరిధిలోకి తీసుకుంది. ఈ చర్యలందరినీ నిషేషపరిచాయి. కేంద్ర-రాష్ట్ర సంబంధాలను నిర్మించే పద్ధతి ఇదేనా? రాష్ట్రాల సమాఖ్యగా కాకుండా, ఏకీకృత రాజ్యంగా, కేంద్ర ప్రభుత్వం పనిచేస్తుందని పై విషయాలు బుజువు చేస్తున్నాయి.

2019లో మోది ప్రభుత్వం రెండవసారి అధికారంలోకి వచ్చింది. దాని రహస్య ఎజెండాన్ ఆమలు చేయడాన్ని అది వేగవంతం చేసి ఉంది. ఒకే దేశం - ఒకే భాష - ఒకే శారణత్వం లాంటి మొదలగు నినాదాలతో పాటు, సాగునీరు- తాగునీరు-విద్యుత్తులు కూడా కేంద్రీకృతం చేయబడుతున్నాయి. కేంద్రం రాష్ట్రాల పాక్యులను లాగేసుకుంటుంది. అది దేశం యొక్క సమాఖ్య నిర్మాణాన్ని దెబ్బతీస్తుంది.

ప్రాజెక్టుల మీద అంద్రప్రదేశ్, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు పరస్పరం ఘనర్థణపడు తున్నాయి. నిపుణులు, ప్రజానుకూల సంస్థల ప్రత్యామ్నాయ పరిపొర్చాలు, సలహాల మీద ఆధారపడి ద్విపక్ష చర్చల ద్వారా వివాదాల పరిష్కారానికి పూనుకోకుండా ఏరు వివాదాలను రాజకీయపూరితం చేసే సంపిణిగా మార్చి వేశారు. పద్ధతి సంగా గోదావరి - కృష్ణ సదుల లోకి వేలాది తీవంసిల నీరు సముద్రంలో కలుస్తున్నాయి. నరైన విధానాల ద్వారా ఈ నీటిని మళ్ళించి వినియోగించుకోవచ్చ. ప్రజలు ప్రజానుకూల విధానాల కోసం పోరాదాలి.

పోలవరం ప్రాజెక్టు - కేంద్ర ప్రభుత్వ వైభారి

15 సంగా పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణం అనేక ఆటంకాలను ఎదుర్కొంటూ ఉంది. రాజకీయ పార్టీల మధ్య రాష్ట్ర-కేంద్ర ప్రభుత్వాల మధ్య వైర్యాలు ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని మందగింప చేసాయి. కాంట్రాక్టరు ప్రాజెక్టుల నిర్మాణ అంచనా వ్యయాన్ని బాగా పెంచు కుంటాపోతూ ఉన్నారు. కాంట్రాక్టరుకు, రాజకీయ పార్టీలకు పోలవరం- 'వరం'గా మారింది. ప్రభుత్వాలు జాతీయ ప్రాజెక్టుగా ప్రకటించినప్పటికీ సరిగా నిధులు కేటాయించడం లేదు. నష్ట పరిహారం-పునరావాసం కార్బూకమాలను ప్రభుత్వాలు సరిగా చేపట్టడం లేదా న. పోలవరం ప్రాజెక్టు క్రింద 370 ముంపు గ్రామాలు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం 2 లక్షల మంది ప్రజల్ని వారి నివాసాలు, సాగుభాగియు ప్రకృతి నుండి భార్షి చేయస్తుంది. ఇటీవల పార్కమొంటు జలశక్తి మంత్రి పెకావత్ ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం చెపుతూ 2013-14 నాటి ప్రాజెక్టు అంచనా వ్యయమైన రూ॥ 20,398.31 కోట్లు మాత్రమే ప్రస్తావించారు. తుది సవరణ అంచనా వ్యయమైన రూ॥ 55,656.87 కోట్లు లేదా కేంద్రంచే రెండవ సవరణ అంచనా వ్యయమైన రూ॥ 47,725.74 కోట్లు ప్రస్తావించలేదు.

ఇప్పటి వరకు 3,601 కుటుంబాలకు నష్టపరిహారం, పునరావాసం కార్బూకమం అమలు పరచబడింది. ఇంకా 17,267 కుటుంబాలు నష్టపరిహారం - పునరావాసం కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. నష్టపరిహారం - పునరావాసం కోసం గిరిజన, గిరిజనేతర ప్రజలు పోరాదుతూనే ఉన్నారు. రెండోవైపున వారిపై ప్రభుత్వం తప్పుడు కేసులు బియాయస్తుంది. అది ప్రజల పాక్యులను మరియు ఉద్యోగాలను అణిచి వేస్తుంది. ఇటీవల ఎటువంటి నష్టపరిహారం లేకుండా గ్రామాల నుండి ప్రజలను తరలించాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నదని గిరిజనులు - పెద్దాల్లో ట్రైబ్లో (ఎస్టీ) కమిషన్కు ఫిర్యాదు చేశారు. అలాగే ఇటీవల ఒడిషా, చత్తీస్గఢ రాష్ట్రాలలోని పోలవరం ముంపు గ్రామాల ప్రజలు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వాన్ని తక్షణ నష్టపరిహారం - పునరావాసం కోసం డిమాండ్ చేస్తా నిరసన ఆందోళన మొదలు పెట్టారు.

పోలవరం ప్రాజెక్టు ప్రారంభ కాలంలో (2005), పాలకవర్గాల రాజకీయ, ఆర్థిక సంక్షేపం, సరిహద్దు రాష్ట్రాల వివాదాల పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని అలస్యం చేస్తాయని, ప్రస్తుత సిఫిఎ (ఎం-ఎల్) ప్రధాన కార్బూదర్పి అన్నారు. 15-20 సంగాలు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పట్టపచ్చ కనుక తక్షణమే నివాసాలు - భూములు మునిపిల్ కు కావున బాధపడవద్దని ప్రజలకు సూచించారు. ప్రస్తుత రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి, ప్రాజెక్టు యొక్క పూర్తి సామర్థ్యమైన 196 తీవంసిలు-45.72 మీటర్ల కాంటూరు వరకు నిర్మాణం చేయడానికి ప్రభుత్వాన్ని అనుమతించకపోవచ్చ. కావున ప్రాజెక్టు సామర్థ్యాన్ని 115 తీవంసిలు - 41.15 మీటర్ల కాంటూరు వరకు పరిమితం చేసి బహుళార్థక సాధక ప్రాజెక్టుగా కాకుండా, రిజర్వాయర్ గానో, ఎత్తిపోతల పథకంగానో ప్రభుత్వం మారుస్తుందా? అనే ప్రశ్నలు నిపుణులు వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

బార్బూపా పార్టీలకు నీటిపారుదల సౌకర్యాలను, వ్యవసాయరంగాన్ని అభివృద్ధిచేసే చిత్తశుద్ధి ఉంటే ఎటువంటి నది జల వివాదాలు తలెత్తువు. ఈ రాజకీయ నాయకులకు ప్రజల జీవితాల్ని అభివృద్ధి చేయాలనే రాజకీయ సంకల్పం లేదు. ప్రస్తుత వారు ప్రజల వ్యతిరేక బహుళజాతి కంపెనీల, సామ్రాజ్యవాద అనుకూలురుగా ఉన్నారు. వారి వైపుల్యాలను, సంక్షేధాన్ని కప్పిపుచ్చుకోవడానికి ప్రజలను నిజమైన మస్తకమే ప్రస్తావించారు. వారు వివిధ రాష్ట్రాల ప్రజలను ఒకరిని రెచ్చగొట్టడం వలన ఆస్తులు విధ్వంసం, బంండలు, నిరసనలు, ఒకరి మీర ఒకరు దాడులు

చేసుకోవడం లాంటివి సంభవిస్తున్నాయి. ప్రజల మధ్య వారు దురభిమానాన్ని రెచ్చగొడుతున్నారు. వారు తప్పుడు పరిష్కారాలను ముందుకు తెస్తున్నారు. వారి కుర్చులు చాలా ఉన్నాయి. నదీ జలాల వివాదం వాటిలో ఒకటి. ప్రజలు ఐక్యంగా పాలక వర్గాల ప్రజావ్యతిరేక విధానాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడాలి.